

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

ENGELSİZ ODTÜ BİRİMİ

YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL HÜKÜMLER

AMAÇ

MADDE 1- Bu Yönergenin amacı, Engelsiz ODTÜ Birimi'nin çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

KAPSAM

MADDE 2- Bu Yönerge hükümleri, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde öğrenim gören ve herhangi bir engeli nedeniyle özel ihtiyaçları bulunan öğrencilere yönelik olarak yapılacak çalışmalar kapsamında Birimin yetki ve görevlerini düzenler. ODTÜ engelli çalışanlarına ve ziyaretçilerine yönelik çalışmalarda uygulanacak esas ve usuller ayrıca düzenlenir.

DAYANAK

MADDE 3- (1) Bu Yönerge, 01.07.2005 tarihli ve 5378 sayılı, "Engelliler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"un 15. maddesi çerçevesinde, 14.02.2014 tarihli ve 28913 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Yükseköğretim Kurumları Engelliler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği"nin 11. ve 12. maddelerine göre hazırlanmıştır.

(2) Bu yönergenin sınav uyarlamalarına ilişkin maddeleri 08.03.2022 tarihli ve 31772 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Engelli Bireylere Yönelik Sınav Uygulamalarında ve Engelli Kontenjanında Aranacak Sağlık Şartlarına Dair Yönetmelik"e dayanılarak hazırlanmıştır.

TANIMLAR VE KISALTMALAR

MADDE 4- (1) Bu yönetmelikte geçen;

a) Engelli öğrenci: Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılama güçlükleri olan ve korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan yükseköğrenim öğrencisini,

b) ODTÜ: Orta Doğu Teknik Üniversitesi'ni

c) EOB: Engelsiz ODTÜ Birimi'ni,

d) ESKR: 20/2/2019 tarihli ve 30692 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Erişkinler için Engellilik Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik kapsamında Erişkinler İçin Engellilik Sağlık Kurulu Raporunu,

e) ÇÖZGER: 20/2/2019 tarihli ve 30692 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çocuklar için Özel Gereksinim Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik kapsamında Çocuklar için Özel Gereksinim Raporunu,

f) EABD: Enstitü Ana Bilim Dalı’nı

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

BİRİMİN GÖREVLERİ VE YAPILANMASI

ENGELSİZ ODTÜ BİRİMİNİN GÖREVLERİ

MADDE 5– (1) Engelsiz ODTÜ Birimi, ODTÜ’de öğrenim gören engelli öğrencilerin Üniversitedeki olanaklara ve hizmetlere eşit erişimlerini sağlamaya ve gelişimlerini destekleyen bir ortam oluşturmaya yönelik çalışmalar yapar. Bu kapsamda, aşağıdaki faaliyetleri ve gerekli diğer faaliyetleri yürütür:

a) ODTÜ’yü kazanan engelli öğrencileri Üniversiteye kayıt işlemlerini takiben tespit eder.

b) Engelli öğrencilerin öğrenimleri süresince çeşitli alanlardaki (akademik, idari, fiziksel, psikolojik, sosyal ve barınma) ihtiyaçlarını ve karşılaştıkları güçlükleri belirler. Üniversitenin diğer birimleri ile işbirliği içinde ve uygun kaynaklar dâhilinde, belirlenen ihtiyaçların karşılanması ve güçlüklerin ortadan kaldırılması ya da en aza indirilmesi konusunda yapılması gereken çalışmaları planlar, gerekli projeleri geliştirir, uygulamayı izler ve değerlendirir.

c) Engelli öğrencisi bulunan Bölümlerdeki öğretim elemanlarını öğrencinin sınırlılıkları, ihtiyaç duyduğu fiziksel, akademik ve sosyal destekler hakkında bilgilendirme görevini üstlenir. Gerektiği durumlarda Bölümlere danışmanlık hizmeti verir.

d) Engelsiz ODTÜ Birimi Fakülte/Enstitü/Yüksekokul Koordinatörlerinin katılımıyla, Bölüm öğretim üyeleri ve Üniversitenin diğer ilgili birimleri ile işbirliği içinde engelli öğrencilere gereksinim duydukları öğrenme-öğretim desteğinin verilmesi konusunda gerekli düzenlemelerin yapılmasını sağlar. Bu kapsamda, engelli öğrencilere gereksinim duydukları ders materyallerinin, araç ve gereç temininin sağlanması konularında gerekli desteği verir.

e) Engelli öğrencilerin adil ve doğru biçimde ölçme ve değerlendirilmelerinin yapılması için sınavlarda gerekli düzenlemeleri geliştirir ve onaya sunar. Engelli öğrencilerin engelin doğasından kaynaklanan farklılıklarını dikkate alarak, sınavlarla ilgili süre, mekân, materyal, refakatçi okuyucu sağlanması gibi gerekli destekleri belirler, düzenlemeleri yapar.

f) Engellilik alanında bilinç ve duyarlılık düzeyini artırmak için program ve projeler geliştirir, seminer ve benzeri faaliyetler düzenler.

g) Engelli öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik projeler geliştirir ve uygulamayı izler.

h) Maddi güçlük çeken engelli öğrencilere, ücretsiz yardımcı araç-gereç temini sağlanması konusunda çalışmalarda bulunur.

i) ODTÜ çalışanlarının ve öğrencilerinin engelli bireylere karşı olumlu, yapıcı ve hoşgörülü tutum geliştirmesini teşvik eden etkinlikler düzenler. Bu amaçla Üniversite personelinin ve öğrencilerin bilgi ve duyarlılık düzeyini arttırmaya yönelik seminer, konferans ve benzeri faaliyetler ile bilgilendirici dokümanlar hazırlar.

j) Engelli öğrencilere destek hizmetleri veren diğer birimlerle (örn. Sağlık ve Rehberlik Merkezi, Öğrenme ve Öğrenci Gelişim Birimi, Engelsiz ODTÜ Öğrenci Topluluğu) işbirliği içinde çalışır.

k) Engelli öğrencilere yönelik, mezuniyet sonrası iş olanakları hakkında bilgilendirici dokümanlar ve kitapçıklar hazırlar.

l) Engelsiz ODTÜ Birimi'nin görev alanlarına ilişkin bilgilerin bulunduğu, engelli öğrencilerin ihtiyaç ve sorunlarını iletmelerine olanak tanıyan bir web sitesi oluşturur.

m) Birimin yıllık çalışma programını hazırlar ve yürütür, faaliyetler için bütçe ihtiyaçlarını belirleyerek onaya sunar; yıllık faaliyet raporunu hazırlar, her yıl sonunda Rektörlüğe sunar.

ENGELSİZ ODTÜ BİRİMİNİN YÖNETİM ORGANLARI ve İDARİ YAPILANMASI

MADDE 6- EOB bir Rektör Yardımcısı veya Rektör Danışmanı'na bağlı olarak görev yapar.

MADDE 7- Merkezin yönetim organları Birim Başkanı, EOB Fakülte/Enstitü/Yüksekokul Koordinatörleri ve Yönetim Kuruludur.

MADDE 8- (1) Birim Başkanı: Başkan, Birimin faaliyet alanları ve tercihen özel eğitim konusunda uzmanlığa sahip olan üniversite personeli arasından Rektör tarafından üç (3) yıl süre ile görevlendirilir. Görev süresi dolan Başkan, birden fazla kez görevlendirilebilir. Birim Başkanı'nın görev süresi dolmadan ayrılması durumunda, kalan süreyi tamamlamak üzere yeni bir Birim Başkanı görevlendirilir.

Başkan;

a) Birimi temsil eder.

b) Birim Yönetim Kurulunu toplantıya çağırır ve kurula başkanlık eder.

c) Birimde hizmetlerin amacına uygun, düzenli bir şekilde verilmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlar.

d) Birim personelinin işbirliği içinde, düzenli ve verimli çalışmalar yürütmesini sağlar.

e) Her yıl Birimin yıllık çalışma raporunun, bir sonraki yılın çalışma programı taslağının ve bütçe teklifinin hazırlanmasını ve Yönetim Kuruluna sunulmasını sağlar.

(2) - Gerekli görülmesi durumunda, Birim Başkanının önerisi ile bir Başkan Yardımcısı üç (3) yıl süre ile Rektör tarafından görevlendirilir.

MADDE 9– Engelsiz ODTÜ Birimi Fakülte/Enstitü/Yüksekokul Koordinatörü: EOB ile Fakülteler/Enstitüler/Yüksekokullar arasında işbirliğinin sağlanması için her birimden bir öğretim elemanı, EOB Fakülte/Enstitü/Yüksekokul Koordinatörü olarak Fakülte Dekanı/Enstitü/Yüksekokul Müdürü tarafından üç (3) yıl süre ile görevlendirilir ve görevlendirme bilgisi EOB'ye iletilir.

MADDE 10– (1) Birim Yönetim Kurulu aşağıdaki üyelerden oluşur:

- a) EOB Başkanı
- b) Öğrenme ve Öğrenci Gelişim Birimi Başkanı veya temsilcisi
- c) Birimin ilgili alanlarında çalışan sayısı 1-3 arasında değişebilen akademik veya idari personel
- d) EOB Fakülte/Enstitü/Yüksekokul Koordinatörü (Fakülte/Enstitü/Yüksekokul Koordinatörleri belirlenecek sıra ile dönüşümlü olarak üç (3) yıl görev yaparlar.
- e) Birim Başkanı'nın önereceği Engelli öğrenci temsilcisi

(2) Birim Başkanı Yönetim Kurulunun başkanıdır. Yönetim Kurulu üyeleri Rektör tarafından üç (3) yıl için görevlendirilir. Yönetim Kurulu üyeleri süreleri dolduğunda tekrar görevlendirilebilirler. Süresi dolmadan ayrılan Yönetim Kurulu üyesi yerine kalan süreyi tamamlamak üzere aynı statüde yeni üye görevlendirilir.

(3) Yönetim Kurulu olağan olarak her akademik yılda en az bir kez, gerekli olduğunda olağanüstü olarak Birim Başkanının çağrısı üzerine toplanır. Bu toplantılarda birim başkanı toplantı başkanlığını yapar. Toplantılarda yönetim kurulu üyeleri yer alır. Toplantı gündemine göre, ihtiyaç halinde Rektör Yardımcısı, Rektör Danışmanı veya Genel Sekreter davet edilir.

MADDE 11- Yönetim Kurulunun görevleri şunlardır.

- a) Birimin çalışma programının hazırlanması konusunda önerilerde bulunmak ve kararlar almak
- b) Birimin yıllık faaliyet raporunu değerlendirmek
- c) Birimin bütçesini Birim Başkanı ile birlikte hazırlamak,

MADDE 12- Engelsiz ODTÜ Biriminin ihtiyaç duyacağı özel eğitim uzmanı, özel eğitim konusunda uzmanlaşmış psikolog, psikolojik danışman; gerekli akademik ve idari personel görevleri göz önüne alınarak Rektörlük tarafından sağlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÇEŞİTLİ VE SON HÜKÜMLER

HİZMETLERDEN YARARLANMA

MADDE 13- (1) Sınav Uyarlamalarıyla ilgili aşağıda belirtilen hususlar dikkate alınır:

a) Üniversite ve akademik bölümlerin olanakları çerçevesinde, engelli öğrencilerin gireceği sınavlarda okuyucu/işaretleyici/yazıcı desteği, büyük puntolu soru kitapçığı, ek süre verilmesi, engelli salonunda sınava alınma gibi engelli bireylerin sınav süreçlerine yönelik uygulamalar engel türü ve derecesi dikkate alınarak tüm öğrencilere sağlanır.

b) Sınav uyarlamalarından faydalanmak için 18 yaş altı engelli bireyler ÇÖZGER'i ve 18 yaşını doldurmuş engelli bireyler ESKR'yi başvurularına ekler.

c) Sınav uyarlamalarından faydalanacak olan engelli öğrenciler her eğitim-öğretim dönemi başında ve ODTÜ tarafından duyurulan süre içinde ilgili dekanlık, enstitü ya da yükseköğretim müdürlüğüne başvuruda bulunur.

d) Sınav uyarlamalarıyla ilgili alınacak tedbirler her eğitim ve öğretim dönemi başında EOB'nin önerileri ile birlikte ODTÜ Senatosu tarafından değerlendirilerek karara bağlanır.

(2) Sınav uyarlamaları dışındaki diğer birim hizmetlerinden (ders uyarlamaları, kısmi zamanlı öğrenci desteği, ulaşım, erişilebilir kaynak ofisi vb.) faydalanmak isteyen engelli öğrenciler geçerli bir sağlık raporuyla EOB'ye başvurur. EOB, öğrencilerin sağlık durumları ve ihtiyaçlarına uygun hizmetleri sağlar.

DERS MUAFİYETİ VE İNTİBAK

MADDE 14- Öğrencilerin engel veya sağlık durumları nedeniyle almaları mümkün olmayan teorik ve uygulamalı dersler için, öğrencinin durumuna göre engelli öğrenci danışmanının ve dersi veren öğretim üyesinin görüşleri doğrultusunda EOB tarafından akademik uyarlamalar önerilir. Akademik uyarlamalar ile erişilebilirliğin sağlanamaması durumunda muafiyet yerine EOB'nin engelli öğrenci danışmanının ve dersi veren öğretim üyesinin görüşleri doğrultusunda intibak veya dersin niteliğine göre aynı kredide başka bir dersi seçmesi sağlanması için ODTÜ Lisans ve Lisansüstü Eğitim Yönetmelikleri doğrultusunda düzenlemeler yapılır. Bir lisans/lisansüstü programının müfredatındaki değişiklikler ve programa kayıtlı öğrencilerin bu değişikliklere intibak ilkeleri, ilgili EABD/fakülte tarafından hazırlanır ve karara bağlanır.

HÜKÜM BULUNMAYAN HALLER

MADDE 15- Bu yönergede hüküm bulunmayan hallerde, Engelsiz ODTÜ Birimi'nin görüşü alınarak ilgili diğer mevzuat hükümleri ile Senato ve ilgili birimlerin kurul kararları uygulanır.

YÜRÜRLÜK

MADDE 16- Bu Yönerge, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Senatosu tarafından onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

YÜRÜTME

MADDE 17- Bu Yönerge hükümlerini Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rektörü yürütür.